

27. PAŹ. 2023

ZN-I.5183.231.2023.BS

Kraków, dnia

**Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Joachima w
Skawinach
ul. św. Joachima 4
34-143 Skawinki**

Dotyczy: *Skawinki, kościół*

W odpowiedzi na wniosek z dnia 10.08.2023 r. (data wpływu: 14.08.2023 r.), złożony przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. św. Joachima w Skawinkach, ul. św. Joachima 4, 34-143 Skawinki, w sprawie: *wydania zaleceń konserwatorskich dot. kościoła pw. św. Joachima w Skawinkach, w zakresie: przeprowadzenia robót budowlanych polegających na wykonaniu: konserwacji w postaci czyszczenia i podwójnej impregnacji elementów drewnianych kościoła, prace fumigacyjne zwalczające szkodniki (owady, gryzonie) za pomocą zabiegu polegającego na fumigacji gazowej za pomocą fosforowodorów, jak również prace polegające na wymianie instalacji elektrycznej; modernizacji instalacji odgromowej; modernizacji instalacji przeciwpożarowej, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie podaje co następuje:*

1. Kościół pw. św. Joachima w Skawinkach wpisany jest do rejestru zabytków decyzją z dnia 02.04.1981 r. pod numerem A-1029/M. W związku z powyższym podlega ochronie prawnej na mocy przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840).
2. Zgodnie z art. 27 wyżej cytowanej ustawy: *Na wniosek właściciela lub posiadacza zabytku wojewódzki konserwator zabytków przedstawia, w formie pisemnej, zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku.*
3. Za najcenniejszą wartość zabytku uznaje się jego autentyzm, czyli stopień zachowania oryginalnej substancji obiektu. Ze względów konserwatorskich należy dążyć do zachowania wszelakich wartościowych, historycznych, architektonicznych elementów budynku, świadczących o jego oryginalnej formie. Wszelkie prace powinny być prowadzone z poszanowaniem istniejących wartości, przy jak najmniejszej ingerencji w substancję zabytkową, a zmiany nie powinny wpływać na uszczuplenie wartości zabytkowego obiektu.
4. Zgodnie z wytycznymi Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 05.10.2018r. (znak: DOZ-KiNK.6521.63.2018.MP), najważniejszymi zasadami konserwatorskimi są:
 1. *zasady primum non nocere,*
 2. *zasady maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),*
 3. *zasady minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymywania się od działań niekoniecznych),*
 4. *zasady, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,*
 5. *zasady czytelności i odróżnialności ingerencji,*
 6. *zasady odwracalności metod i materiałów,*

7. zasady wykonywania i dokumentowania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

5. Zabieg fumigacji jest dopuszczalny ze stanowiska konserwatorskiego jednakże winien być zalecony w ramach postępowania konserwatorskiego w programie prac konserwatorskich opracowanego przez dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki i wynikać z ekspertyzy mykologicznej.
6. Zaleca się opracowanie ekspertyzy mikologicznej przez upoważnioną do tego osobę, która pozwoli na wstępne rozpoznanie stanu zachowania elementów konstrukcji drewnianej w aspekcie uszkodzeń spowodowanych przez korozję biologiczną. Opracowanie mikologiczne winno określać stan zachowania poszczególnych elementów konstrukcji obiektu oraz stanowić wytyczne do ustalenia miejsc wymagających podjęcia działań. Kluczowe jest ustalenie przyczyn rozwoju korozji biologicznej oraz identyfikacja i określenie stopnia aktywności biologicznych czynników niszczących konstrukcję. W przypadku występowania oznak korozji biologicznej na elementach murowanych należy rozszerzyć opracowanie o te elementy. Opracowanie powinno zawierać zgodnie z przyjętą praktyką:
 - informacje wstępne oraz podstawowe dane dotyczące obiektu (m.in. ogólny opis konstrukcji, kubatura, forma, powierzchnia, ilość kondygnacji, przeznaczenie);
 - ogólne dane historyczne;
 - metodyka badań (należy podać informację, jakie zastosowano w czasie oględzin metody badań uszkodzonych elementów oraz sposób identyfikacji czynników biotycznych);
 - określenie faktycznego zakresu badań obiektu;
 - teren i lokalizację obiektu;
 - charakterystyka obiektu (opis konstrukcji i użytych materiałów);
 - opis techniczny obiektu z podziałem na elementy zewnętrzne (widoczne i możliwe do zbadania od strony zewnętrznej obiektu) oraz elementy wewnętrzne (konstrukcja przegród pionowych i poziomych z ich warstwami, układ i konstrukcja więźby dachowej itd.);
 - opis stanu technicznego obiektu w aspekcie korozji biologicznej z podziałem na elementy zewnętrzne (z pomiarem zawilgocenia, a jeśli zachodzi taka potrzeba z uwzględnieniem odkrywek) oraz elementy wewnętrzne jw. - Opis stanu technicznego ma na celu ustalenie miejsc i zakresu występowania uszkodzeń związanych z żerem owadów – technicznych szkodników drewna oraz zniszczeń spowodowanych przez grzyby domowe i pleśniowe oraz inne czynniki biotyczne, a także lokalizacji miejsc w których występują zawilgocenia konstrukcji. W opisie uszkodzeń należy:
 - o określić czy żer owadów technicznych szkodników drewna jest aktywny, czy nie aktywny;
 - o wykonać wizualną ocenę odkształceń - jeśli takie występują i mają związek z korozją biologiczną lub innymi uszkodzeniami konstrukcji;
 - o rozpoznać czy jest zapewniona odpowiednia wentylacja dla elementów drewnianej konstrukcji oraz czy pomiędzy konstrukcjami drewnianymi i murowanymi występują warstwy izolacji;
 - o podać wyniki pomiarów zawilgocenia materiałów budowlanych oraz określić w sposób opisowy oraz graficzny, w których miejscach struktury budowli występują pozanormalne zawilgocenia;

- wykaz miejsc i elementów, z których pobrano próbki wraz z odwołaniem do oznaczeń na podkładzie rysunkowym;
 - wyniki badań pobranych próbek – opis wyników badań z identyfikacją czynników biologicznych;
 - określenie przyczyn obecnego stanu zachowania konstrukcji w aspekcie korozji biologicznej;
 - wnioski zawierające podsumowanie oceny stanu technicznego obiektu w aspekcie korozji biologicznej;
 - zalecenia techniczne – wskazanie metod likwidacji korozji biologicznej, z uwzględnieniem ograniczeń i szczególnych uwarunkowań związanych z wartością zabytkową obiektu. Zalecenia dotyczące usunięcia przyczyn zagrzybienia, ogólne zalecenia remontowo-budowlane, uwagi i zalecenia dotyczące izolacji, osuszenia budynku, odgrzybienia, dezynsekcji, zabezpieczenia i naprawy.
 - dokumentację fotograficzną;
 - Dokumentacja rysunkowa powinna obejmować naniesienie w sposób czytelny np. poprzez wprowadzenie oznaczeń graficznych, na rysunki inwentaryzacyjne miejsc oraz zakresów uszkodzeń i zawilgoceń, a także oznaczenia miejsc wykonania odkrywek i pobrania próbek do badań.
- Ze stanowiska konserwatorskiego dopuszcza się wymianę instalacji elektrycznej wraz z modernizacją instalacji odgromowej oraz modernizacją instalacji przeciwpożarowej, pod warunkiem maksymalnego poszanowania substancji zabytkowej. Zaleca się wykorzystywanie istniejących tras, ograniczając nowe przebiegi. Projekty instalacji winny zawierać szczegółowy przebieg tras wszystkich instalacji z ich uwzględnieniem na rzutach, widokach i przekrojach, tak aby można określić wpływ przedmiotowego zamierzenia na zabytek. Należy opracować program prac konserwatorskich obejmujący montaż urządzeń oraz instalacji wraz z ich sposobem scalenia z substancją zabytkową.

Zastępca Małopolskiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
w Krakowie

Katarzyna Techmańska
mgr inż. arch. Katarzyna Techmańska

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a